

รวมกฎหมายที่ดิน และ พ.ร.บ. ภาษีที่ดิน และสิ่งปลูกสร้าง

พร้อมหัวข้อเรื่อง
มาตราสำคัญ

ฉบับสมบูรณ์

สำหรับใช้ในการอ้างอิง สืบค้น การทำงานด้านกฎหมาย
ที่ดิน อสังหาริมทรัพย์ และประกอบการเรียน การสอน การสอบต่างๆ

รวบรวมโดย : บุณร่วม เทียมจันทร์ อดีตอธิบดีอัยการฯ
ศรัณญา วิษชาธรรม ทนายความชั้น ๑ น.บ.,น.บ.ท.,น.ม.

รวมกฎหมายที่ดิน
และ พ.ร.บ. ภาษีที่ดิน
และสิ่งปลูกสร้าง
พร้อมหัวข้อเรื่องมาตราสำคัญ
ฉบับสมบูรณ์

รวบรวมโดย

บุญร่วม เทียมจันทร์

อดีตอธิบดีอัยการฯ

ศรัญญา วิชชาธรรม

ทนายความชั้น ๑ น.บ.,น.บ.ท.,น.ม.

รวมกฎหมายที่ดิน และ พ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พร้อมหัวข้อเรื่องมาตราสำคัญ ฉบับสมบูรณ์

รวบรวมโดย บุญร่วม เทียมจันทร์, ศรัณญา วิชชาธรรม

ISBN 978-616-381-357-2

ราคา 249 บาท

จัดทำโดย บริษัท อินส์ปัล จำกัด

สำนักพิมพ์ THE LAW GROUP

379/13 เอกมัยคอมเพล็กซ์ ถนนสุขุมวิท 63

แขวงคลองตันเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110

โทร. 08-4875-5868, 08-9200-1303

E-mail : dp_publish@hotmail.com

www.inspal.co.th

จัดจำหน่ายโดย บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

เลขที่ 1858/87-90 ถนนเพชรตัด แขวงบางนาใต้

เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

โทร. 0-2826-8000 โทรสาร 0-2826-8999

www.se-ed.com

สงวนลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

ห้ามคัดลอก ลอกเลียน ทำซ้ำ ทำสำเนา ไม่ว่าส่วนหนึ่งส่วนใดหรือทั้งหมดของหนังสือนี้
หรือนำไปเผยแพร่ในช่องทางต่างๆ โดยไม่ได้รับอนุญาตจากทางบริษัทเป็นลายลักษณ์อักษร

โลโก้ เครื่องหมายการค้า ชื่อของสินค้าและบริการที่อ้างถึง เป็นของบริษัทนั้นๆ

คำนำ

ประมวลกฎหมายที่ดิน ได้ใช้มาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๙๗ นับถึงปัจจุบันมีการแก้ไขแล้วหลายครั้ง เพื่อให้เหมาะสมกับกาลเวลาที่เปลี่ยนไป

ปัจจุบันมีการแก้ไขเพิ่มเติมล่าสุด ตาม พ.ร.บ. แก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๕) พ.ศ. ๒๕๖๒ ด้วยแล้ว

หนังสือรวมกฎหมายที่ดินฯ เล่มนี้พิเศษตรงที่ผู้รวบรวมได้สรุปหัวข้อเรื่องมาตราสำคัญ เพื่อสะดวกแก่การจดจำ การค้นคว้า การใช้งาน อีกทั้งยังได้เพิ่ม “พ.ร.บ. ภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง พ.ศ. ๒๕๖๒” ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีการบัญญัติขึ้นใหม่ให้เหมาะสมกับการจัดเก็บภาษีในสถานการณ์ปัจจุบัน รวมถึงพระราชกฤษฎีกาล่าสุด ทั้งนี้ เพื่อให้ท่านผู้อ่านได้นำไปใช้ประโยชน์อย่างคุ้มค่า

เหมาะสำหรับนิสิต นักศึกษา ครู อาจารย์ นักกฎหมาย ทนายความ ผู้พิพากษา อัยการ ผู้ที่ทำงานเกี่ยวข้องกับที่ดิน การจัดสรรที่ดินเพื่อการเกษตร/อุตสาหกรรม และผู้ที่จะสอบเข้าหน่วยงานราชการ รัฐวิสาหกิจ และในองค์กรต่างๆ รวมถึงประชาชนทั่วไป

ขอขอบคุณทุกท่านที่ให้การสนับสนุนผลงานหนังสือของข้าพเจ้าด้วยดีเสมอมา

ด้วยความปรารถนาดี

บุญร่วม เทียมจันทร์
ศรัณญา วิชาวรรณ

สารบัญ

	มาตรา	หน้า
พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน		
พ.ศ. ๒๔๙๗	๑-๑๕	๑๐
ประมวลกฎหมายที่ดิน		
หมวด ๑ บทเบ็ดเสร็จทั่วไป	๑-๑๓	๒๐
หมวด ๒ การจัดที่ดินเพื่อประชาชน	๑๔-๓๓	๓๑
หมวด ๓ การกำหนดสิทธิในที่ดิน	๓๔-๕๕	๔๔
หมวด ๔ การออกหนังสือแสดงสิทธิในที่ดิน	๕๖-๖๔	๔๘
หมวด ๕ การรังวัดที่ดิน	๖๕-๗๐ ทวิ	๖๓
หมวด ๖ การจดทะเบียนสิทธิและนิติกรรม	๗๑-๘๓	๖๘
หมวด ๗ การกำหนดสิทธิในที่ดินเพื่อการศาสนา	๘๔-๘๕	๗๘
หมวด ๘ การกำหนดสิทธิในที่ดินของคนต่างด้าว	๘๖-๙๖ ตรี	๗๙
หมวด ๙ การกำหนดสิทธิในที่ดินของนิติบุคคล		
บางประเภท	๙๗-๑๐๐	๘๕
หมวด ๑๐ การค้าที่ดิน	๑๐๑-๑๐๒	๘๘
หมวด ๑๑ ค่าธรรมเนียม	๑๐๓-๑๐๖	๘๘
หมวด ๑๒ บทกำหนดโทษ	๑๐๗-๑๑๓	๙๒
บัญชีอัตราค่าธรรมเนียมและค่าใช้จ่ายท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน		๙๗
บัญชีคำตอบแทนท้ายประมวลกฎหมายที่ดิน		๑๐๒
รวมพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง		
เกี่ยวกับประมวลกฎหมายที่ดิน		๑๐๔

	มาตรา	หน้า
ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์		
บรรพ ๑ หลักทั่วไป ลักษณะ ๓ ทรัพย์		
และ บรรพ ๔ ทรัพย์สิน		๑๒๙
บรรพ ๑ หลักทั่วไป		
ลักษณะ ๓ ทรัพย์	๑๓๗-๑๔๘	๑๓๐
บรรพ ๔ ทรัพย์สิน		
ลักษณะ ๑ บทเบ็ดเสร็จทั่วไป	๑๒๙๘-๑๓๐๗	๑๓๔
ลักษณะ ๒ กรรมสิทธิ์		
หมวด ๑ การได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์	๑๓๐๘-๑๓๓๔	๑๓๘
หมวด ๒ แตนแห่งกรรมสิทธิ์ และการใช้กรรมสิทธิ์	๑๓๓๕-๑๓๕๕	๑๔๘
หมวด ๓ กรรมสิทธิ์รวม	๑๓๕๖-๑๓๖๖	๑๕๖
ลักษณะ ๓ ครอบครอง	๑๓๖๗-๑๓๘๖	๑๖๑
ลักษณะ ๔ ภาระจำยอม	๑๓๘๗-๑๔๐๑	๑๖๗
ลักษณะ ๕ อาศัย	๑๔๐๒-๑๔๐๙	๑๗๒
ลักษณะ ๖ สิทธิเหนือพื้นดิน	๑๔๑๐-๑๔๑๖	๑๗๔
ลักษณะ ๗ สิทธิเก็บกิน	๑๔๑๗-๑๔๒๘	๑๗๖
ลักษณะ ๘ ภาระติดพันในอสังหาริมทรัพย์	๑๔๒๙-๑๔๓๔	๑๘๑
พระราชบัญญัติภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง		
พ.ศ. ๒๕๖๒	๑-๖	๑๘๖
หมวด ๑ บททั่วไป	๗-๑๔	๑๙๓
หมวด ๒ คณะกรรมการวินิจฉัยภาษีที่ดิน		
และสิ่งปลูกสร้าง	๑๕-๒๐	๑๙๘
หมวด ๓ คณะกรรมการภาษีที่ดินและ		
สิ่งปลูกสร้างประจำจังหวัด	๒๑-๒๕	๒๐๑
หมวด ๔ การสำรวจและจัดทำบัญชีรายการที่ดิน		
และสิ่งปลูกสร้าง	๒๖-๓๔	๒๐๕
หมวด ๕ ฐานภาษี อัตราภาษี และการคำนวณภาษี	๓๕-๔๓	๒๑๐
หมวด ๖ การประเมินภาษี การชำระภาษี และการคืนภาษี	๔๔-๕๔	๒๑๘
หมวด ๗ การลดและการยกเว้นภาษี	๕๕-๕๗	๒๒๔

	มาตรา	หน้า
หมวด ๘ ภาษีค้างชำระ	๕๘-๖๗	๒๒๖
หมวด ๙ เบี้ยปรับและเงินเพิ่ม	๖๘-๗๒	๒๓๑
หมวด ๑๐ การคัดค้านและการอุทธรณ์การประเมินภาษี	๗๓-๘๒	๒๓๓
หมวด ๑๑ บทกำหนดโทษ	๘๓-๙๐	๒๔๑
บทเฉพาะกาล	๙๑-๙๘	๒๔๕

กฎหมายเกี่ยวกับที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

พระราชกฤษฎีกาลดภาษีที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง

พ.ศ. ๒๕๖๓	๑-๕	๒๕๔
-----------	-----	-----

พระราชกฤษฎีกาลดภาษีสำหรับที่ดิน

และสิ่งปลูกสร้างบางประเภท พ.ศ. ๒๕๖๓	๑-๕	๒๖๑
-------------------------------------	-----	-----

พระราชกฤษฎีกาลดภาษีสำหรับที่ดิน

และสิ่งปลูกสร้างบางประเภท (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๖๔	๑-๕	๒๖๕
--	-----	-----

พระราชบัญญัติการเช่าอสังหาริมทรัพย์

เพื่อพาณิชย์กรรมและอุตสาหกรรม พ.ศ. ๒๕๔๒	๑-๑๑	๒๗๐
---	------	-----

พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

พ.ศ. ๒๕๒๔	๑-๖	๒๗๖
-----------	-----	-----

หมวด ๑ คณะกรรมการการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม

หมวด ๒ การเช่า	๗-๒๐	๒๘๒
----------------	------	-----

ส่วนที่ ๑ ระยะเวลาการเช่า และการบอกเลิกการเช่า	๒๑-๒๕	๒๘๔
--	-------	-----

ส่วนที่ ๒ ค่าเช่า	๒๖-๓๙	๒๘๗
-------------------	-------	-----

ส่วนที่ ๓ สิทธิหน้าที่ของผู้เช่าและผู้ให้เช่า	๔๐-๔๔	๓๐๖
---	-------	-----

ส่วนที่ ๔ สิทธิหน้าที่ของผู้เช่าและผู้ให้เช่า	๔๕-๕๕	๓๑๐
---	-------	-----

ส่วนที่ ๕ อุตสาหกรรม และการบังคับคดี	๕๖-๕๘	๓๑๖
--------------------------------------	-------	-----

ส่วนที่ ๕ บทกำหนดโทษ	๕๙-๖๒	๓๑๘
----------------------	-------	-----

หมวด ๓ การเช่าที่ดินเพื่อประกอบเกษตรกรรมอย่างอื่น

หมวด ๔ บทกำหนดโทษ	๖๓-๖๕	๓๑๙
-------------------	-------	-----

	๖๕/๑-๖๕/๓	๓๒๑
--	-----------	-----

	มาตรา	หน้า
บทเฉพาะกาล	๖๖-๗๒	๓๒๒
พระราชบัญญัติการเช่าที่ดินเพื่อเกษตรกรรม ที่มีการแก้ไข ยกเลิก และเพิ่มเติม		๓๒๗
พระราชบัญญัติการจัดสรรที่ดิน พ.ศ. ๒๕๔๓	๑-๖	๓๓๒
หมวด ๑ คณะกรรมการจัดสรรที่ดิน	๗-๒๐	๓๓๖
หมวด ๒ การขออนุญาตจัดสรรที่ดิน	๒๑-๓๐	๓๔๓
หมวด ๓ การดำเนินการจัดสรรที่ดิน	๓๑-๔๒	๓๕๑
หมวด ๔ การบำรุงรักษาสาธารณูปโภคและบริการสาธารณะ	๔๓-๕๓	๓๕๘
หมวด ๕ การยกเลิกการจัดสรรที่ดิน	๕๔-๕๗	๓๖๖
หมวด ๖ บทกำหนดโทษ	๕๘-๖๖	๓๖๘
บทเฉพาะกาล	๖๗-๗๒	๓๗๐
อัตราค่าธรรมเนียม		๓๗๕
รวมพระราชบัญญัติและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เกี่ยวกับการจัดสรรที่ดิน		๓๗๗
พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ พ.ศ. ๒๕๔๗	๑-๔	๓๘๔
หมวด ๑ คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่	๕-๑๐	๓๘๗
หมวด ๒ คณะกรรมการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่ ส่วนจังหวัด	๑๑-๑๔	๓๙๒
หมวด ๓ สมาคมจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่	๑๕-๓๔	๓๙๖
หมวด ๔ บททั่วไปเกี่ยวกับการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่	๓๕-๔๐	๔๐๔
หมวด ๕ การเสนอโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่	๔๑-๕๐	๔๐๗
หมวด ๖ การดำเนินโครงการจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่	๕๑-๗๔	๔๑๕
หมวด ๗ กองทุนจัดรูปที่ดินเพื่อพัฒนาพื้นที่	๗๕-๘๓	๔๒๙
หมวด ๘ บทกำหนดโทษ	๘๔-๘๕	๔๓๓
บทเฉพาะกาล	๘๖-๘๙	๔๓๔

	มาตรา	หน้า
พระราชบัญญัติจัดรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม		
พ.ศ. ๒๕๕๘	๑-๕	๔๔๐
หมวด ๑ คณะกรรมการจัดรูปที่ดิน	๖-๑๓	๔๔๓
หมวด ๒ สำนักงานจัดรูปที่ดิน	๑๔-๑๗	๔๕๐
หมวด ๓ การจัดระบบนาเพื่อเกษตรกรรม	๑๘-๓๐	๔๕๔
หมวด ๔ การจัดรูปที่ดิน	๓๑-๕๙	๔๖๐
หมวด ๕ กองทุนจัดรูปที่ดิน	๖๐-๖๑	๔๗๘
หมวด ๖ บทกำหนดโทษ	๖๒-๖๘	๔๘๐
บทเฉพาะกาล	๖๙-๗๖	๔๘๒

พระราชบัญญัติคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ		
พ.ศ. ๒๕๖๒	๑-๑๙	๔๘๘
ประกาศคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ		
เรื่อง หลักเกณฑ์การรับฟังความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชน		
ในการจัดทำนโยบายและแผนการบริหารจัดการที่ดิน		
และทรัพยากรดินของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔		๕๐๐

พระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน

พ.ศ. ๒๔๙๗

(แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๑๕)

พระราชบัญญัติ
ให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน
พ.ศ. ๒๔๕๗

— ❖ —
ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.
ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๕๗
เป็นปีที่ ๙ ในรัชกาลปัจจุบัน
— ❖ —

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

โดยที่เป็นการสมควรที่จะประกาศใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. ๒๕๕๗”

*มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ประมวลกฎหมายที่ดินตามที่ตราไว้ต่อท้ายพระราชบัญญัติให้ใช้บังคับเป็นกฎหมายตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗ เป็นต้นไป

มาตรา ๔ ตั้งแต่วันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ ให้ยกเลิก

(๑) พระราชบัญญัติออกตราจองชั่วคราว ซึ่งประกาศเปลี่ยนนามพระราชบัญญัติ เมื่อรัตนโกสินทรศก ๑๒๔ เป็นพระราชบัญญัติออกโฉนดตราจอง

(๒) พระราชบัญญัติการออกโฉนดที่ดิน รัตนโกสินทรศก ๑๒๗

(๓) พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน ฉบับที่ ๒

(๔) พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน ฉบับที่ ๓

(๕) พระราชบัญญัติแก้ไขความในมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการออกโฉนดที่ดิน ร.ศ. ๑๒๗

*มาตรา ๒ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๗๘ ฉบับพิเศษ หน้า ๑ วันที่ ๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๗

(๖) พระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินร้างว่างเปล่า อันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๘

(๗) พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๕) พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๘) พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๙

(๙) พระราชบัญญัติควบคุมการได้มาซึ่งที่ดินโดยห้างหุ้นส่วน และบริษัทจำกัด เพื่อค้ากำไร พุทธศักราช ๒๔๘๕

(๑๐) พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๗) พุทธศักราช ๒๔๘๖

(๑๑) พระราชบัญญัติว่าด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียน สิทธิและนิติกรรม เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ พุทธศักราช ๒๔๘๖

(๑๒) พระราชบัญญัติว่าด้วยพนักงานเจ้าหน้าที่จดทะเบียน สิทธิและนิติกรรม เกี่ยวกับอสังหาริมทรัพย์ตามประมวลกฎหมายแพ่ง และพาณิชย์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๒

(๑๓) พระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว พุทธศักราช ๒๔๘๖

(๑๔) พระราชบัญญัติที่ดินในส่วนที่เกี่ยวกับคนต่างด้าว (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๔๙๓ และ

(๑๕) บรรดาบทกฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่นๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในประมวลกฎหมายที่ดิน หรือซึ่งแย้งหรือขัดต่อบทแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน

มาตรา ๕ ให้ผู้ที่ได้ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ โดยไม่มีหนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน แจ้งการครอบครองที่ดินต่อนายอำเภอท้องที่ภายในหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

*วรรคสอง (ยกเลิก)

การแจ้งการครอบครองตามความในมาตรานี้ ไม่ก่อให้เกิดสิทธิขึ้นใหม่แก่ผู้แจ้งแต่ประการใด

มาตรา ๖ บุคคลที่ครอบครองและทำประโยชน์ในที่ดินอยู่โดยชอบด้วยกฎหมายก่อนวันที่พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๙ ใช้บังคับ และผู้รับโอนที่ดินดังกล่าว ให้มีสิทธิขอรับโฉนดที่ดินตามบทแห่งประมวลกฎหมายที่ดิน สำหรับบุคคลที่ครอบครองที่ดินตั้งแต่วันที่พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๙ ใช้บังคับเป็นต้นมา และก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ

*มาตรา ๕ วรรคสอง ยกเลิกโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๕

ถ้าไม่ดำเนินการให้ชอบด้วยกฎหมายที่ใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น การออกโฉนดที่ดินให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดโดยกฎกระทรวง และให้พระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๙ คงใช้บังคับต่อไป

มาตรา ๗ ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้จับจองไว้แล้วตามพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๙ และยังมีได้รับคำรับรองว่า ได้ทำประโยชน์แล้วก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ให้ถือว่าผู้ได้รับอนุญาตยังมีสิทธิที่จะมาขอคำรับรองจากนายอำเภอได้ จนกว่าจะครบกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวัน นับจากวันสิ้นสุดเวลาแห่งการจับจองตามพระราชบัญญัติดังกล่าว

ในกรณีระยะเวลาแห่งการจับจองดังกล่าวในวรรคแรกสิ้นสุดลง ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ หากปรากฏว่าการทำประโยชน์จากที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้จับจองอยู่ในสภาพที่จะพึงขอคำรับรองว่า ได้ทำประโยชน์ดังกล่าวแล้วได้ ให้ยื่นคำขอต่อนายอำเภอเพื่อขอคำรับรองเสียภายในกำหนดหนึ่งร้อยแปดสิบวันนับแต่วันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ เมื่อพ้นกำหนดเวลาดังกล่าว ให้ถือว่าที่ดินนั้นปลอดจากการจับจองเว้นแต่นายอำเภอได้มีคำสั่งผ่อนผันให้เป็นการเฉพาะราย

มาตรา ๘ การพิจารณาว่าที่ดินได้ทำประโยชน์แล้วหรือไม่ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ที่กำหนดในกฎกระทรวง

ที่ดินที่ได้รับอนุญาตให้จับจอง แต่ยังไม่ได้รับคำรับรองจากนายอำเภอว่าได้ทำประโยชน์แล้ว ผู้ได้รับอนุญาตจะโอนไปไม่ได้เว้นแต่จะตกทอดโดยทางมรดก

มาตรา ๙ ที่ดินที่ได้รับคำรับรองจากนายอำเภอว่า ได้ทำประโยชน์แล้ว ให้โอนกันได้

มาตรา ๑๐ ที่ดินซึ่งได้หวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ตามพระราชบัญญัติว่าด้วยการหวงห้ามที่ดินรกร้างว่างเปล่าอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน พุทธศักราช ๒๔๗๘ หรือตามกฎหมายอื่นอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับให้คงเป็นที่หวงห้ามต่อไป

มาตรา ๑๑ ในเขตท้องที่ซึ่งได้ออกโฉนดตราจองและตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว” ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับให้คงใช้บทกฎหมายว่าด้วยการนั้นเฉพาะในส่วนที่บัญญัติถึงวิธีการรังวัดและการออกหนังสือสำคัญดังกล่าวยังคงใช้ต่อไปจนกว่าจะได้ออกโฉนดที่ดินตามประมวลกฎหมายที่ดินแล้ว

มาตรา ๑๒ บุคคลใดจะได้มาซึ่งที่ดินโดยมีสัญญาจะซื้อจะขาย หรือสัญญาเช่าซื้อซึ่งได้กระทำไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้จดทะเบียนสัญญานั้นต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑ แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีกำหนด ภายในหนึ่งร้อยยี่สิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ เมื่อได้มีการซื้อขายไปตามสัญญาเช่นนั้น ให้ถือเสมือนว่าผู้ซื้อหรือผู้เช่าซื้อ มีสิทธิในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ

มาตรา ๑๓ บุคคลใดได้ขายฝากที่ดินไว้ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ ถ้าได้ทำการไถ่ถอนที่ดินนั้น เมื่อประมวลกฎหมายที่ดินได้ใช้บังคับแล้ว ให้ถือเสมือนว่าผู้นั้นเป็นผู้มีสิทธิในที่ดินอยู่ก่อนวันที่ประมวลกฎหมายที่ดินใช้บังคับ

มาตรา ๑๔ บุคคลใดได้ดำเนินการขอจำนองที่ดินไว้ต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้ใช้บังคับ แต่ยังไม่ได้รับอนุญาต ให้นายอำเภอมีอำนาจดำเนินการตามนัยแห่งพระราชบัญญัติออกโฉนดที่ดิน (ฉบับที่ ๖) พุทธศักราช ๒๔๗๙ ต่อไปจนถึงที่สุดได้

มาตรา ๑๕ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้และตามประมวลกฎหมายที่ดิน และให้มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานที่ดินและพนักงานเจ้าหน้าที่กับออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้และประมวลกฎหมายที่ดิน

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ
จอมพล ป. พิบูลสงคราม
นายกรัฐมนตรี

ประมวลกฎหมายที่ดิน

(แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๖๒)

ประมวลกฎหมายที่ดิน

หมวด ๑ บทเบ็ดเสร็จทั่วไป

(มาตรา ๑ คำนิยาม)

มาตรา ๑ ในประมวลกฎหมายนี้

“ที่ดิน” หมายความว่า พื้นที่ดินทั่วไป และให้หมายความรวมถึง ภูเขา ห้วย หนอง คลอง บึง บาง ลำน้ำ ทะเลสาบ เกาะ และที่ชายทะเลด้วย

“สิทธิในที่ดิน” หมายความว่า กรรมสิทธิ์ และให้หมายความรวมถึงสิทธิครอบครองด้วย

“ใบจอง” หมายความว่า หนังสือแสดงการยอมให้เข้าครอบครองที่ดินชั่วคราว

“หนังสือรับรองการทำประโยชน์” หมายความว่า หนังสือคำรับรองจากพนักงานเจ้าหน้าที่ว่าได้ทำประโยชน์ในที่ดินแล้ว

“ใบไต่สวน” หมายความว่า หนังสือแสดงการสอบสวนเพื่อออกโฉนดที่ดิน และให้หมายความรวมถึงใบนำด้วย

“**โฉนดที่ดิน**” หมายความว่า หนังสือสำคัญแสดงกรรมสิทธิ์ที่ดิน และให้หมายความรวมถึงโฉนดแผนที่ โฉนดตราจอง และตราจองที่ตราว่า “ได้ทำประโยชน์แล้ว”

“**การรังวัด**” หมายความว่า การรังวัดปักเขต และทำเขต จดหรือคำนวณการรังวัด เพื่อให้ทราบที่ตั้งแนวเขตที่ดิน หรือทราบที่ตั้งและเนื้อที่ของที่ดิน

*“**การค้าที่ดิน**” (ยกเลิก)

“ทบวงการเมือง**” หมายความว่า

(๑) ราชการส่วนกลาง ราชการส่วนภูมิภาค หรือราชการส่วนท้องถิ่น

(๒) หน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่ใช่รัฐวิสาหกิจ

***“**คณะกรรมการ**” หมายความว่า คณะกรรมการจัดที่ดิน

*มาตรา ๑ นิยามคำว่า “การค้าที่ดิน” ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๒) พ.ศ. ๒๕๕๑

**มาตรา ๑ นิยามคำว่า “ทบวงการเมือง” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๓) พ.ศ. ๒๕๕๖

***มาตรา ๑ นิยามคำว่า “คณะกรรมการ” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า เจ้าพนักงานซึ่งเป็นผู้ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายนี้ และพนักงานอื่นซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามประมวลกฎหมายนี้

“อธิบดี” หมายความว่า อธิบดีกรมที่ดิน

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัติให้ใช้ประมวลกฎหมายที่ดิน และตามประมวลกฎหมายนี้

(มาตรา ๒ ที่ดินที่ถือว่าเป็นของรัฐ)

มาตรา ๒ ที่ดินซึ่งมิได้ตกเป็นกรรมสิทธิ์ของบุคคลหนึ่งบุคคลใด ให้ถือว่าเป็นของรัฐ

(มาตรา ๓ กรณีได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ในที่ดิน)

มาตรา ๓ บุคคลย่อมมีกรรมสิทธิ์ในที่ดิน ในกรณีต่อไปนี้

(๑) ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ หรือได้มาซึ่งโฉนดที่ดินตามบทแห่งประมวลกฎหมายนี้

(๒) ได้มาซึ่งกรรมสิทธิ์ตามกฎหมายว่าด้วยการจัดที่ดินเพื่อการครองชีพ หรือกฎหมายอื่น

(มาตรา ๔ สิทธิครอบครองและคุ้มครองในที่ดินกรณีได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในที่ดินก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ)

มาตรา ๔ ภายใต้บังคับมาตรา ๖ บุคคลใดได้มาซึ่งสิทธิครอบครองในที่ดินก่อนวันที่ประมวลกฎหมายนี้ใช้บังคับ ให้มีสิทธิครอบครองสืบไปและให้คุ้มครองตลอดถึงผู้รับโอนด้วย

(มาตรา ๔ ทวิ การโอนกรรมสิทธิ์, สิทธิครอบครองที่ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียน)

*มาตรา ๔ ทวิ นับตั้งแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ การโอนกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองในที่ดินซึ่งมีโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ ต้องทำเป็นหนังสือและจดทะเบียนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่

(มาตรา ๕ การเวนคืนสิทธิในที่ดินให้แก่รัฐ)

มาตรา ๕ ผู้ใดมีความประสงค์เวนคืนสิทธิในที่ดินให้แก่รัฐให้ยื่นคำขอเวนคืนต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ตามมาตรา ๗๑

*มาตรา ๔ ทวิ เพิ่มโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๕

(มาตรา ๖ กรณีทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์หรือปล่อยให้ดินรกร้างว่างเปล่าเกินกำหนดเวลาให้ถือว่าเจตนาสละสิทธิ)

*มาตรา ๖ นับตั้งแต่วันที่ประกาศของคณะปฏิวัติฉบับนี้ใช้บังคับ บุคคลใดมีสิทธิในที่ดินตามโฉนดที่ดินหรือหนังสือรับรองการทำประโยชน์ หากบุคคลนั้นทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ในที่ดิน หรือปล่อยให้ดินให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่า เกินกำหนดเวลาดังต่อไปนี้

(๑) สำหรับที่ดินที่มีโฉนดที่ดิน เกินสิบปีติดต่อกัน

(๒) สำหรับที่ดินที่มีหนังสือรับรองการทำประโยชน์ เกินห้าปีติดต่อกัน

ให้ถือว่าเจตนาสละสิทธิในที่ดินเฉพาะส่วนที่ทอดทิ้งไม่ทำประโยชน์ หรือที่ปล่อยให้เป็นที่รกร้างว่างเปล่า เมื่ออธิบดีได้ยื่นคำร้องต่อศาล และศาลได้สั่งเพิกถอนหนังสือแสดงสิทธิในที่ดินดังกล่าว ให้ที่ดินนั้นตกเป็นของรัฐเพื่อดำเนินการตามประมวลกฎหมายนี้ต่อไป

****มาตรา ๗ (ยกเลิก)**

*มาตรา ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๙๖ ลงวันที่ ๒๙ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๕๑๕

**มาตรา ๗ ยกเลิกโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๖

(มาตรา ๘ อำนาจหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินหรือทรัพย์สินของแผ่นดิน)

*มาตรา ๘ บรรดาที่ดินทั้งหลายอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน หรือเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินนั้น ถ้าไม่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น ให้อธิบดีมีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษา และดำเนินการคุ้มครองป้องกันได้ตามควรแก่กรณี อำนาจหน้าที่ดังว่านี้ รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้ใช้ก็ได้

ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันหรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือเป็นที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองอาจถูกถอนสภาพหรือโอนไปเพื่อใช้ประโยชน์อย่างอื่นหรือนำไปจัดเพื่อประชาชนได้ ในกรณีดังต่อไปนี้

(๑) ที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ถ้าทบวงการเมืองรัฐวิสาหกิจหรือเอกชนจัดหาที่ดินมาให้พลเมืองใช้ร่วมกันแทนแล้ว การถอนสภาพหรือโอนให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ แต่ถ้าพลเมืองได้เลิกใช้ประโยชน์ในที่ดินนั้น หรือที่ดินนั้นได้เปลี่ยนสภาพไปจากการเป็นที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน และมีได้ตกไปเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ใดตามอำนาจกฎหมายอื่นแล้ว การถอนสภาพให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

*มาตรา ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

(๒) ที่ดินที่ใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ หรือที่ดินที่ได้หวงห้ามหรือสงวนไว้ตามความต้องการของทบวงการเมืองใด ถ้าทบวงการเมืองนั้นเลิกใช้ หรือไม่ต้องการหวงห้ามหรือสงวนต่อไป เมื่อได้มีพระราชกฤษฎีกาถอนสภาพแล้ว คณะรัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้ใช้หรือจัดหาประโยชน์ก็ได้ แต่ถ้าจะโอนต่อไปยังเอกชน ให้กระทำโดยพระราชบัญญัติ และถ้าจะนำไปจัดเพื่อประชาชนตามประมวลกฎหมายนี้หรือกฎหมายอื่น ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

การตราพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกาตามวรรคสอง ให้มีแผนที่แสดงเขตที่ดินแนบท้ายพระราชบัญญัติหรือพระราชกฤษฎีกานั้นด้วย

(มาตรา ๘ ทวิ ที่ดินของรัฐหรือที่ดินที่พลเมืองใช้ร่วมกันซึ่งรัฐมนตรีมีอำนาจจะจัดขึ้นทะเบียนเพื่อใช้ประโยชน์ในราชการได้)

*มาตรา ๘ ทวิ ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง หรือที่ดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกันซึ่งได้ถอนสภาพตามมาตรา ๘ (๑) แล้ว รัฐมนตรีมีอำนาจที่จะจัดขึ้นทะเบียนเพื่อให้ทบวงการเมืองใช้ประโยชน์ในราชการได้ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

*มาตรา ๘ ทวิ เพิ่มโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

ก่อนที่จะจัดขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้มีการรังวัดทำแผนที่ และให้ผู้ว่าราชการจังหวัดท้องที่ประกาศการจัดขึ้นทะเบียนให้ราษฎรทราบมีกำหนดสามสิบวัน ประกาศให้ปิดในที่เปิดเผย ณ สำนักงานที่ดิน ที่ว่าการอำเภอหรือที่ว่าการกิ่งอำเภอ ที่ทำการกำนัน และในบริเวณที่ดินนั้น

การจัดขึ้นทะเบียนตามวรรคหนึ่ง ให้รัฐมนตรีประกาศในราชกิจจานุเบกษา และให้มีแผนที่แนบท้ายประกาศด้วย

(มาตรา ๘ ตีร แบบ หลักเกณฑ์และวิธีการออกหนังสือสำคัญ
ในที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดิน)

*มาตรา ๘ ตีร ที่ดินอันเป็นสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน หรือใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ อธิบดีอาจจัดให้มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเพื่อแสดงเขตไว้เป็นหลักฐานแบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ที่ดินตามวรรคหนึ่งแปลงใดยังไม่มีหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงเขตของที่ดินดังกล่าวให้เป็นไปตามหลักฐานของทางราชการ

*มาตรา ๘ ตีร เพิ่มโดยประกาศของคณะปฏิวัติ ฉบับที่ ๓๓๔ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๕๑๕

(มาตรา ๙ กรณีห้ามบุคคลใดเข้าไปยึดถือ ครอบครอง ทำลาย
ในที่ดินของรัฐ)

มาตรา ๙ ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และ
การป่าไม้ ที่ดินของรัฐนั้นถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาต
จากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด

(๑) เข้าไปยึดถือ ครอบครอง รวมตลอดถึงการก่อสร้างหรือ
เผาป่า

(๒) ทำด้วยประการใด ให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อม
สภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศ
หวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา หรือ

(๓) ทำสิ่งหนึ่งสิ่งใดอันเป็นอันตรายแก่ทรัพยากรในที่ดิน

(มาตรา ๙/๑ การเสียค่าตอบแทนกรณีผู้ได้รับอนุญาตจาก
พนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ตาม ม.๙)

*มาตรา ๙/๑ ให้ผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๙ เสียค่าตอบแทน
เป็นรายปีให้แก่เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล กรุงเทพมหานคร
เมืองพัทยา หรือองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งที่
ที่ดินที่ได้รับอนุญาตตั้งอยู่ ยกเว้นองค์การบริหารส่วนจังหวัด ทั้งนี้ ตาม

*มาตรา ๙/๑ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวล
กฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๑) พ.ศ. ๒๕๕๑

วิธีการและอัตราที่กำหนดในข้อบัญญัติท้องถิ่นนั้น แต่ต้องไม่เกินอัตราตามบัญชีท้ายประมวลกฎหมายนี้

ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดแบ่งค่าตอบแทนที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง ให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดในอัตราร้อยละสี่สิบของค่าตอบแทนที่ได้รับภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับเพื่อเป็นรายได้ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และให้ค่าตอบแทนส่วนที่เหลือตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ที่ดินที่ได้รับอนุญาตตั้งอยู่ในกรณีที่ที่ดินดังกล่าวไม่ได้ตั้งอยู่ในเขตขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ค่าตอบแทนที่ได้รับตามวรรคหนึ่ง ตกเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้นทั้งหมด

(มาตรา ๑๐ หลักเกณฑ์และวิธีการจัดการผลประโยชน์ ขายแลกเปลี่ยน ให้เช่าซื้อในที่ดินของรัฐ)

มาตรา ๑๐ ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองและมีใช้สาธารณสมบัติของแผ่นดินอันราษฎรใช้ประโยชน์ร่วมกันนั้นให้อธิบดีมีอำนาจจัดหาผลประโยชน์ในการจัดหาผลประโยชน์ให้รวมถึงจัดทำให้ที่ดินใช้ประโยชน์ได้ ซื้อขาย แลกเปลี่ยน ให้เช่า และให้เช่าซื้อ

หลักเกณฑ์และวิธีการจัดหาผลประโยชน์ ให้กำหนดโดยกฎกระทรวง แต่สำหรับการขาย การแลกเปลี่ยน และการให้เช่าซื้อที่ดินต้องได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี

การดำเนินการจัดหาผลประโยชน์ตามความในมาตรานี้ ให้คำนึงถึงการที่จะสงวนที่ดินไว้ให้อนุชนรุ่นหลังด้วย

(มาตรา ๑๑ การจัดการผลประโยชน์ในที่ดินของรัฐเป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง)

มาตรา ๑๑ การจัดหาผลประโยชน์ซึ่งที่ดินของรัฐตามนัยดังกล่าวมาในมาตราก่อนนี้ รัฐมนตรีจะมอบหมายให้ทบวงการเมืองอื่นเป็นผู้จัดหาผลประโยชน์สำหรับรัฐ หรือบำรุงท้องถิ่นก็ได้ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

(มาตรา ๑๒ อำนาจรัฐมนตรีในการให้สัมปทาน ให้หรือให้ใช้ระยะเวลาอันจำกัดซึ่งที่ดินของรัฐ)

มาตรา ๑๒ ที่ดินของรัฐซึ่งมิได้มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครอง รัฐมนตรีมีอำนาจให้สัมปทาน ให้ หรือให้ใช้ในระยะเวลาอันจำกัด ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

บทบัญญัติในมาตรานี้ไม่กระทบกระเทือนถึงกฎหมายว่าด้วยการเหมืองแร่และการป่าไม้

(มาตรา ๑๓ อำนาจรัฐมนตรีในการจัดตั้งสำนักงานที่ดินจังหวัด)

มาตรา ๑๓ เพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามบทแห่งประมวลกฎหมายนี้ ให้รัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งสำนักงานที่ดินจังหวัดขึ้น

จังหวัดใดมีความจำเป็นที่จะต้องตั้งที่ทำการที่ดินมากกว่าหนึ่งแห่งให้รัฐมนตรีมีอำนาจจัดตั้งสำนักงานที่ดินสาขาขึ้นโดยให้สังกัดอยู่ในสำนักงานที่ดินจังหวัด

การจัดตั้งสำนักงานที่ดินจังหวัดและสำนักงานที่ดินสาขาให้
ประกาศในราชกิจจานุเบกษา

หมวด ๒ การจัดที่ดินเพื่อประชาชน

(มาตรา ๑๔ “คณะกรรมการจัดที่ดิน”)

*มาตรา ๑๔ ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า “คณะกรรมการจัดที่ดิน” ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยเป็นประธานกรรมการ ปลัดกระทรวงมหาดไทย อธิบดีกรมการปกครอง อธิบดีกรมชลประทาน อธิบดีกรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง อธิบดีกรมธนารักษ์ อธิบดีกรมป่าไม้ อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ อธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ อธิบดีกรมอุทยานแห่งชาติ สัตว์ป่า และพันธุ์พืช เลขาธิการสำนักงานการปฏิรูปที่ดินเพื่อเกษตรกรรม และเลขาธิการสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เป็นกรรมการโดยตำแหน่ง และผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้มีความรู้ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์

*มาตรา ๑๔ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแก้ไขเพิ่มเติมประมวลกฎหมายที่ดิน (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๖๒